

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

28 septembre 2021

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi-programme (I)
du 27 décembre 2006, permettant de clarifier
la nature de la relation de travail
dans l'économie de plateformes**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **1931/ (2020/2021):**

- 001: Proposition de loi de Mme Thémont et M. Laaouej et consorts.
- 002: Amendement.
- 003: Avis du Conseil d'État.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

28 september 2021

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van programmawet (I)
van 27 december 2006, teneinde de aard
van de arbeidsverhouding
in de platformeconomie te verduidelijken**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **1931/ (2020/2021):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Thémont en de heer Laaouej c.s.
- 002: Amendement.
- 003: Advies van de Raad van State.

05314

N° 2 DE MMES THÉMONT ET VANROBAEYS

Intitulé

Remplacer l'intitulé par ce qui suit:*“Proposition de loi permettant de clarifier la nature de la relation de travail dans l'économie de plateformes”*

Sophie THÉMONT (PS)
Anja VANROBAEYS (Vooruit)

Nr. 2 VAN DE DAMES THÉMONT EN VANROBAEYS

Opschrift

Het opschrift vervangen als volgt:*“Wetsvoorstel tot verduidelijking van de arbeidsverhouding in de platformeconomie”*

N° 3 DE MMES THÉMONT ET VANROBAEYS

Art. 2

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

Vu les avis reçus (Conseil d'État, United Freelancers et le SPF emploi) et la récente recommandation du Parlement européen (16/09/2021), il paraît plus pertinent d'introduire une présomption dans la loi relative aux contrats de travail que d'ajouter un 5e critère général dans la loi-programme du 27 décembre 2006.

Sophie THÉMONT (PS)
Anja VANROBAEYS (Vooruit)

Nr. 3 VAN DE DAMES THÉMONT EN VANROBAEYS

Art. 2

Dit artikel weglaten.

VERANTWOORDING

Gelet op de ontvangen adviezen (Raad van State, United Freelancers en FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg), alsook op de recente aanbeveling van het Europees Parlement *de dato* 16 september 2021, lijkt het beter een vermoeden op te nemen in de wet betreffende de arbeidsovereenkomsten dan een vijfde algemeen criterium op te nemen in de programmawet van 27 december 2006.

N° 4 DE MMES THÉMONT ET VANROBAEYS

Art. 2 (nouveau)

Insérer un article 2, rédigé comme suit,

“Art. 2. Dans la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, il est inséré un article 3quinquies, rédigé comme suit:

“Art. 3quinquies. Tout travailleur exerçant une activité professionnelle pour compte d’une plateforme donneuse d’ordre est réputé, jusqu’à preuve du contraire, se trouver dans les liens d’un contrat de travail d’employé ou d’ouvrier vis-à-vis de la personne physique ou morale qui exploite la plateforme.””

JUSTIFICATION

— Le Parlement européen a récemment adopté une résolution (16 septembre 2021 – TA-9-2021-0385) qui en son point 5 recommande la mise en place d’une présomption réfragable dans les conditions suivantes:

“(…) constate que les cas de classification erronée surviennent le plus souvent s’agissant de plateformes de travail numériques qui organisent fortement, directement ou au moyen d’un algorithme, les conditions et la rémunération du travail; invite la Commission, en vue de faciliter la classification correcte des travailleurs de plateformes, à introduire dans sa proposition à venir une présomption réfragable d’une relation de travail dans le cas des travailleurs de plateformes, conformément à la définition nationale prévue dans la législation ou les conventions collectives en vigueur dans chaque État membre, conjuguée à un renversement de la charge de la preuve et, éventuellement, à d’autres mesures; souligne dès lors que, lorsqu’un travailleur conteste, par une procédure judiciaire devant un tribunal ou un organe administratif selon la législation et les pratiques nationales, le statut professionnel qui lui est attribué, ce doit être à la partie dont il est allégué qu’elle est l’employeur de prouver qu’il n’existe pas de relation de travail; souligne que cette présomption réfragable d’une relation de travail ne doit toutefois pas conduire à considérer automatiquement tous les travailleurs de plateformes comme des travailleurs salariés; estime que la classification des travailleurs devrait être fondée sur les circonstances factuelles de l’exécution effective du travail et sur des critères conformes à la législation nationale, et non sur la description de la relation

Nr. 4 VAN DE DAMES THÉMONT EN VANROBAEYS

Art. 2 (nieuw)

Een artikel 2 invoegen, luidende:

“Art. 2. In de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten wordt een artikel 3quinquies ingevoegd, luidende:

“Art. 3quinquies. Eenieder die een beroepsactiviteit uitoefent voor rekening van een platform dat opdrachten geeft, wordt tot het bewijs van het tegendeel vermoed te zijn gebonden door een arbeidsovereenkomst voor een bediende of voor een arbeider ten aanzien van de natuurlijke of rechtspersoon die het platform uitbaat.””

VERANTWOORDING

— Het Europees Parlement heeft onlangs een resolutie aangenomen (resolutie TA-9-2021-0385 *de dato* 16 september 2021), waarin in punt 5 wordt aanbevolen om een weerlegbaar vermoeden in te stellen, rekening houdend met de volgende omstandigheden:

“[het Europees Parlement] merkt op dat gevallen van verkeerde indeling het vaakst voorkomen op digitale arbeidsplatforms die de voorwaarden en beloning van platformwerk sterk organiseren, rechtstreeks of door middel van een algoritme; verzoekt de Commissie om, teneinde de correcte classificatie van platformwerkers te vergemakkelijken, in haar komende voorstel een weerlegbaar vermoeden van een arbeidsverhouding voor platformwerkers op te nemen, overeenkomstig de nationale definities in de respectieve wetgeving of collectieve overeenkomsten van de lidstaten, in combinatie met omkering van de bewijslast en eventueel aanvullende maatregelen; benadrukt dan ook dat wanneer platformwerkers de classificatie van hun arbeidsstatus betwisten in een gerechtelijke procedure voor een rechtbank of administratief orgaan overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijken, het aan de partij is die beweert de werkgever te zijn om te bewijzen dat er geen sprake is van een arbeidsverhouding; onderstreept dat het weerlegbare vermoeden van een arbeidsverhouding niet mag leiden tot een automatische indeling van alle platformwerkers als werknemer; is van mening dat de classificatie van werknemers gebaseerd moet zijn op feiten met betrekking tot de daadwerkelijke uitvoering van het werk en criteria overeenkomstig de nationale wetgeving, en niet op de beschrijving van de relatie door de partijen; benadrukt dat een

par les parties; souligne qu'une telle présomption réfragable permet de faire en sorte que les travailleurs qui sont réellement indépendants puissent le rester et continuer à trouver du travail sur les plateformes; invite en outre la Commission à préciser que la création, au niveau de l'Union, d'un nouveau statut dit "tiers", entre celui de travailleur salarié et celui de travailleur indépendant, ne saurait être envisagée, étant donné qu'elle ne contribuerait pas à résoudre les problèmes existants et risquerait de brouiller encore davantage la différence entre des concepts qui prêtent déjà à confusion; l'invite à veiller à ce que les travailleurs de plateformes soient considérés, conformément au droit national, soit comme des travailleurs salariés, soit comme des indépendants;"

— En matière de jurisprudence récente, le tribunal du travail d'Amsterdam, dans son jugement du 13 septembre 2021 précise au point 33 de son évaluation que:

"Op deze wijze gaat van het algoritme een financiële stimulans en een disciplinerende en instruerende werking uit. Dat de chauffeurs tot op zekere hoogte vrij zijn om een rit te weigeren, zelf hun uren mogen bepalen en gelijktijdig gebruik mogen maken van verschillende apps of andersoortige boekingssystemen doet daar niet aan af. Zodra zij gebruik maken van de Uberapp en daartoe ingelogd zijn, zijn zij onderworpen aan de werking van het door Uber ontworpen algoritme, en vallen zij daarmee onder een "modern werkgeversgezag" van Uber."

Ce concept "d'autorité moderne" est un argument clé dans la décision prise par le tribunal de considérer que la relation juridique entre Uber et ses chauffeurs satisfait à toutes les caractéristiques d'un contrat de travail.

— Dans son avis, United Freelancer suggère, afin d'adopter ce type de présomption réfragable dans la relation de travail, d'adapter la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail.

Sophie THÉMONT (PS)
Anja VANROBAEYS (Vooruit)

dergelijk weerlegbaar vermoeden waarborgt dat werknemers die echte zelfstandigen zijn, dat kunnen blijven en via platforms toegang kunnen blijven krijgen tot werk; verzoekt de Commissie voorts te verduidelijken dat de invoering van een nieuwe "derde EU-status" tussen werknemer en zelfstandige niet in overweging kan worden genomen, aangezien dit niet zou helpen om de huidige problemen op te lossen en nu al verwarrende concepten nog vager zou maken, en ervoor te zorgen dat platformwerkers worden ingedeeld als werknemer of als zelfstandige, in overeenstemming met de nationale wetgeving;"

— Wat de recente rechtspraak betreft, heeft de arbeidsrechtbank van Amsterdam in punt 33 van de overwegingen bij haar vonnis van 13 september 2021 het volgende gesteld:

"Op deze wijze gaat van het algoritme een financiële stimulans en een disciplinerende en instruerende werking uit. Dat de chauffeurs tot op zekere hoogte vrij zijn om een rit te weigeren, zelf hun uren mogen bepalen en gelijktijdig gebruik mogen maken van verschillende apps of andersoortige boekingssystemen doet daar niet aan af. Zodra zij gebruik maken van de Uberapp en daartoe ingelogd zijn, zijn zij onderworpen aan de werking van het door Uber ontworpen algoritme, en vallen zij daarmee onder een "modern werkgeversgezag" van Uber."

Voormeld begrip "modern werkgeversgezag" is een hoofdargument voor de door de rechtbank genomen beslissing dat de juridische band tussen Uber en de chauffeurs ervan beantwoordt aan alle kenmerken van een arbeidsovereenkomst.

— In zijn advies oppert United Freelancer om de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten aan te passen, teneinde een dergelijk weerlegbaar vermoeden met betrekking tot de arbeidsverhouding in te stellen